

PRESUDA SUDA

15. siječnja 2002. (*)

„Zahtjev za prethodnu odluku – Članak 12. UEZ-a i članak 39. stavak 2. UEZ-a –
Davanja za slučaj starosti – Ugovor o socijalnoj sigurnosti sklopljen između
Talijanske Republike i Švicarske Konfederacije – Neuzimanje u obzir razdoblja
osiguranja koja je u Švicarskoj ostvarila francuska državljanka”

U predmetu C-55/00,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 234. UEZ-a, koji je uputio
Tribunale ordinario di Roma (Italija), u postupku koji se vodi pred tim sudom između

Elide Gottardo

i

Istituto nazionale della previdenza sociale (INPS),

o tumačenju članka 12. UEZ-a i članka 39. stavka 2. UEZ-a

SUD,

u sastavu: G. C. Rodriguez Iglesias, predsjednik, F. Macken i S. von Bahr, predsjednici
vijeća, C. Gulmann, D. A. O. Edward (izvjestitelj), A. La Pergola, L. Sevón, M.
Wathelet, V. Skouris, J. N. Cunha Rodrigues i C. W. A. Timmermans, suci,

nezavisni odvjetnik: D. Ruiz-Jarabo Colomer,

tajnik: L. Hewlett, administratorica,

uzimajući u obzir pisana očitovanja koja su podnijeli:

- za E. Gottardo, R. Ciancaglini i M. Rossi, *avvocatesse*,
- za Istituto nazionale della previdenza sociale (INPS), C. De Angelis i M. di Lullo, *avvocati*,
- za talijansku vladu, U. Leanza, u svojstvu agenta, uz asistenciju D. Del Gaiza, *avvocato dello Stato*,
- za austrijsku vladu, C. Pesendorfer, u svojstvu agenta,
- za Komisiju Europskih zajednica, P. Hillenkamp i E. Traversa i N. Yerrel, u svojstvu agenata,

uzimajući u obzir izvještaj za raspravu,

saslušavši usmena očitovanja koja su iznijeli E. Gottardo, Istituto nazionale della previdenza sociale (INPS), talijanska vlada i Komisija na raspravi održanoj 6. ožujka 2001.,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 5. travnja 2001.,

donosi sljedeću

Presudu

- 1 Rješenjem od 1. veljače 2000., koje je Sud zaprimio 21. veljače 2000., Tribunale ordinario di Roma je na temelju članka 234. UEZ-a postavio prethodno pitanje o tumačenju članka 12. UEZ-a i članka 39. stavka 2. UEZ-a
- 2 Taj je zahtjev upućen u okviru spora između E. Gottardo, francuske državljanke, i Istituto nazionale della previdenza sociale (u daljnjem tekstu: INPS) u vezi s pravom E. Gottardo na talijansku starosnu mirovinu.

Pravo Zajednice

- 3 Članak 12. UEZ-a određuje:

„Unutar područja primjene Ugovora i ne dovodeći u pitanje bilo koju njegovu posebnu odredbu, zabranjena je svaka diskriminacija na temelju državljanstva.

Vijeće, odlučujući u skladu s postupkom iz članka 251., može donijeti pravila za zabranu takve diskriminacije.”
- 4 Sukladno članku 39. stavcima 1. i 2. UEZ-a:

„1. Sloboda kretanja radnika osigurava se unutar Unije.

2. Ta sloboda kretanja podrazumijeva ukidanje svake diskriminacije na temelju državljanstva među radnicima iz država članica u vezi sa zapošljavanjem, primicima od rada i ostalih uvjeta rada i zapošljavanja.”
- 5 Koordinacija nacionalnih zakonodavstava u području socijalne sigurnosti ulazi u okvir slobodnog kretanja osoba i predmet je Uredbe Vijeća (EEZ) br. 1408/71 od 14. lipnja 1971. o primjeni sustava socijalne sigurnosti na zaposlene osobe, samozaposlene osobe i članove njihovih obitelji koji se kreću unutar Zajednice (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 5., svezak 5., str. 7.), u verziji izmijenjenoj i ažuriranoj Uredbom Vijeća (EEZ) br. 2001/83 od 2. lipnja 1983. (SL L 230, str. 6.), kako je izmijenjena Uredbom Vijeća (EZ) br. 3096/95 od 22. prosinca 1995. (SL L 335, str. 10.), u daljnjem tekstu: Uredba br. 1408/71).
- 6 Članak 3. Uredbe br. 1408/71 određuje:

„U skladu s posebnim odredbama ove Uredbe, osobe koje borave na državnom području jedne od država članica na koju se ova Uredba primjenjuje podliježu istim obvezama i uživaju ista davanja prema zakonodavstvu bilo koje države članice kao državljani te države.

2. [...]

3. Konvencije o socijalnoj sigurnosti koje ostaju na snazi u skladu s člankom 7. stavkom 2. točkom (c) i konvencije zaključene sukladno članku 8. stavku 1., primjenjuju se na sve osobe na koje se primjenjuje ova Uredba, osim ako je drukčije određeno u Prilogu III.”

7 Članak 1. točka (j), prvi stavak i točka (k) Uredbe br. 1408/71 određuje:

„U smislu ove Uredbe:

[...]

(j) ‚zakonodavstvo‘ znači, u odnosu na svaku državu članicu, svi zakoni i ostali propisi te sve druge postojeće ili buduće provedbene mjere koje se odnose na grane i sustave socijalne sigurnosti obuhvaćene člankom 4. stavcima 1. i 2. ili na posebna nedoprinosna davanja obuhvaćena člankom 4. stavkom 2.a.

[...]

(k) ‚konvencija o socijalnoj sigurnosti‘ znači svaki bilateralni ili multilateralni instrument koji isključivo povezuje ili će povezati dvije ili više država članica, te svaki drugi multilateralni instrument koji povezuje ili će povezati najmanje dvije države članice s jednom ili više drugih država u području socijalne sigurnosti, za sve ili dio grana i sustava navedenih u članku 4. stavcima 1. i 2., zajedno sa sporazumima bilo koje vrste sklopljenim u skladu s navedenim instrumentima ”.

Nacionalno pravo

8 Talijanska vlada i Švicarska Konfederacija potpisale su u Rimu 14. prosinca 1962. bilateralnu konvenciju o socijalnoj sigurnosti, završni protokol i zajedničke izjave (u daljnjem tekstu „talijansko-švicarska konvencija”). Ta je konvencija za Talijansku Republiku ratificirana Zakonom br. 1781 od 31. listopada 1963. (GURI br. 326 od 17. prosinca 1963.) i stupila je na snagu 1. rujna 1964.

9 Članak 1. stavak 1. talijansko-švicarske konvencije određuje:

„Ova se konvencija primjenjuje:

(a) u Švicarskoj

[...]

(b) u Italiji;

i) na zakonodavstvo o invalidskom, starosnom osiguranju i osiguranju nadživjelih osoba, uključujući i specijalne sustave koji zamjenjuju opći sustav za određene kategorije radnika;

[...]"

10 U skladu s člankom 2. talijansko-švicarske konvencije „švicarski i talijanski državljani imaju jednaka prava i obveze koje proizlaze iz odredaba zakonodavstava navedenih u članku 1.”

11 Članak 9. u poglavlju 1. naslovljenom „Invalidsko, mirovinsko osiguranje i osiguranje nadživjelih osoba” trećeg dijela talijansko-švicarske konvencije utvrđuje što se može kvalificirati kao „načelo zbrajanja razdoblja”. Stavak 1. tog članka određuje:

„Kad osiguranik, na temelju ostvarenih samih razdoblja osiguranja i razdoblja koja su prema talijanskom zakonodavstvu izjednačena s osiguranjem, na temelju tog zakonodavstva ne može ostvariti pravo na davanje za slučaj invaliditeta, starosti ili smrti, razdoblja ostvarena u švicarskom mirovinskom osiguranju i osiguranju za nadživjele osobe (razdoblja uplate doprinosa i s njima izjednačena razdoblja) zbrajat će se s razdobljima ostvarenima u talijanskom osiguranju radi ostvarenja prava na navedena davanja ako se ta razdoblja međusobno ne preklapaju.”

12 Dvije su ugovorne države 2. travnja 1980. potpisale dodatak talijansko-švicarskoj konvenciji koji je za Talijansku Republiku ratificiran Zakonom br. 668 od 7. listopada 1981. (GURI br. 324 od 25. studenoga 1981.) i stupio na snagu 10. veljače 1982. Članak 3. tog dodatka ima za cilj proširiti značenje tog načela zbrajanja razdoblja, kako je definirano u prethodnoj točki, dodajući članku 9. stavku 1. talijansko-švicarske konvencije sljedeći podstavak:

„Kad pravo na davanja osiguranik ne može ostvariti ni na temelju prethodnog stavka, zbrajaju se i razdoblja osiguranja ostvarena u trećim zemljama koje su konvencijama o socijalnoj sigurnosti u pogledu mirovinskog osiguranja, osiguranja za nadživjele osobe i invalidskog osiguranja istodobno povezane i sa Švicarskom i s Italijom.”

13 U trenutku stupanja na snagu tog dodatka zemlje s kojima je zbrajanje razdoblja osiguranja bilo moguće su sljedeće: Kraljevina Belgija i Kraljevina Danska, Savezna Republika Njemačka, Helenska Republika, Kraljevina Španjolska, Veliko Vojvodstvo Luksemburg, Kraljevina Nizozemska, Republika Austrija, Kraljevina Švedska, Ujedinjena Kraljevina Velike Britanije i Sjeverne Irske, Kneževina Lihtenštajn, Sjedinjene Američke Države i Savezna Republika Jugoslavija. Budući da Francuska Republika nije sklopila konvenciju sa Švicarskom Konfederacijom, razdoblja osiguranja ostvarena u Francuskoj ne mogu se uzeti u obzir u okviru talijansko-švicarske konvencije za stjecanje prava na davanja za slučaj starosti, za nadživjele osobe ili za slučaj invaliditeta.

Glavni postupak i prethodno pitanje

14 E. Gottardo, po rođenju talijanska državljanka, odrekla se tog državljanstva u korist francuskoga državljanstva nakon što je u Francuskoj 7. veljače 1953. sklopila brak s

francuskim državljaninom. Prema podacima iz spisa E. Gottardo je u to vrijeme morala prihvatiti državljanstvo svojega supruga.

- 15 E. Gottardo radila je uzastopno u Italiji, Švicarskoj i Francuskoj, zemljama u kojima je uplaćivala doprinose socijalnog osiguranja, odnosno 100 tjednih doprinosa u Italiji, 252 tjedna doprinosa u Švicarskoj i 429 tjednih doprinosa u Francuskoj. Prima starosnu švicarsku i francusku mirovinu koje su joj dodijeljene a da nije primijenjeno zbrajanje razdoblja osiguranja.
- 16 Iz podataka dostavljenih Sudu proizlazi da E. Gottardo želi na temelju talijanskog pravnog propisa u području socijalne sigurnosti ishoditi talijansku starosnu mirovinu. Međutim, čak i da talijanske vlasti uzmu u obzir razdoblja osiguranja ostvarena u Francuskoj, u skladu s člankom 45. Uredbe br. 1408/71, zbrajanje talijanskih i francuskih razdoblja ne bi joj omogućilo da se postigne minimalno trajanje uplate doprinosa koje se prema talijanskom propisu zahtijeva radi ostvarenja prava na talijansku mirovinu. E. Gottardo imala bi pravo na talijansku starosnu mirovinu samo ako se, primjenom načela zbrajanja razdoblja iz članka 9. stavka 1. talijansko-švicarske konvencije, između ostalog uzmu u obzir i razdoblja osiguranja ostvarena u Švicarskoj.
- 17 INPS je odlukom od 14. studenoga 1997. odbio zahtjev za starosnu mirovinu koji je E. Gottardo uputila 3. rujna 1996., s obrazloženjem da je ona francuska državljanica i stoga se talijansko-švicarska konvencija na nju ne primjenjuje. Žalbu koju je E. Gottardo uputila protiv te odluke INPS je odbio odlukom od 9. lipnja 1998. s istim obrazloženjem.
- 18 Tada se E. Gottardo obratila Tribunale ordinario di Roma navodeći da joj je, kao državljanici države članice, INPS dužan priznati pravo na mirovinu pod istim uvjetima koje primjenjuje na vlastite državljane.
- 19 Pitajući se je li odbijanje zahtjeva E. Gottardo od strane INPS-a temeljeno isključivo na njezinu francuskome državljanstvu suprotno kako članku 12. UEZ-a tako i članku 39. UEZ-a, Tribunale ordinario di Roma odlučio je prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeće prethodno pitanje:

„[R]adnik koji je državljanin jedne države članice, a poziva se na uplatu doprinosa socijalnog osiguranja u nadležnoj ustanovi neke druge države članice [...], ima li on ili nema pravo na isplatu svoje starosne mirovine na osnovi zbrajanja doprinosa uplaćenih u ustanovi druge strane zemlje u Uniji na temelju konvencije koju je navedena država članica sklopila s ovom potonjom i koju primjenjuje na vlastite državljane[?]”

Ocjena Suda

- 20 Svojim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita jesu li nadležna tijela socijalne sigurnosti prve države članice (u glavnom postupku: Talijanska Republika) dužna, u skladu s obvezama Zajednice koje imaju na temelju članka 12. UEZ-a ili članka 39. UEZ-a, radi ostvarenja prava na davanja za slučaj starosti uzeti u obzir razdoblja osiguranja koja je u nekoj trećoj zemlji (u glavnom postupku: Švicarska Konfederacija) ostvario državljanin druge države članice (u glavnom postupku: Francuska Republika), jer kod postojanja istih uvjeta doprinosa navedena nadležna tijela priznaju, na temelju bilateralne međunarodne konvencije sklopljene između prve države članice i treće zemlje, uzimanje u obzir tih razdoblja koja su ostvarili njihovi državljani.

21 Valja istaknuti da u skladu s člankom 12. UEZ-a načelo nediskriminacije proizvodi učinke „[u]nutar područja primjene [...] Ugovora” i „ne dovodeći u pitanje bilo koju njegovu posebnu odredbu”. Ovim potonjim izrazom, članak 12. upućuje osobito na druge odredbe Ugovora u kojima se primjena općeg načela koje se u njemu iznosi ostvaruje u specifičnim situacijama. Takve su odredbe, među ostalim, one o slobodnom kretanju radnika (vidjeti s tim u vezi presudu od 2. veljače 1989., Cowan, 186/97, Zb., str. 195., t. 14.).

Načelo jednakosti postupanja koje predviđa Ugovor

22 Podučavajući kao zaposlena osoba u dvije različite države članice, E. Gottardo ostvarivala je svoje pravo na slobodno kretanje. Njezin zahtjev da joj se dodijeli starosna mirovina zbrajanjem razdoblja osiguranja koja je ostvarila potpada pod područje primjene kako *ratione personae* tako i *ratione materiae* iz članka 39. UEZ-a.

23 Iz odluke kojom se upućuje prethodno pitanje proizlazi da talijanska nadležna tijela svojim državljanima koji su uplaćivali doprinose socijalnog osiguranja u talijanskom i švicarskom sustavu socijalne sigurnosti i nalaze se u istom položaju kao i E. Gottardo priznaju mogućnost ishođenja isplate starosne mirovine na način da se zbroje talijanska i švicarska razdoblja osiguranja.

24 Kako je INPS to priznao u svojim očitovanjima, da je E. Gottardo zadržala talijansko državljanstvo, udovoljila bi uvjetima za ostvarenje prava na talijansku starosnu mirovinu. INPS ne osporava da je zahtjev odbijen jedino zbog francuskog državljanstva E. Gottardo. Stoga je sigurno da je riječ o razlici u postupanju samo na temelju državljanstva.

25 Ipak, prema mišljenju talijanske vlade i INPS-a, odbijanje ovog potonjeg da E. Gottardo dodijeli starosnu mirovinu na način da se zbroje razdoblja osiguranja koja je ona ostvarila kako u Italiji i Francuskoj, tako i u Švicarskoj opravdava činjenica da sklapanje između jedne države članice, u ovom slučaju Talijanske Republike, bilateralne međunarodne konvencije s trećom zemljom, u ovom slučaju Švicarskom Konfederacijom, ne potpada u nadležnost Zajednice.

26 Talijanska se vlada u tom pogledu poziva na tekst iz članka 3. Uredbe br. 1408/71 koji se tumači u skladu s definicijama iz članka 1. točaka (j) i (k) te Uredbe kako ih tumači Sud u presudi od 2. kolovoza 1993., Grana-Novoa (C-23/92, Zb., str. I-4505.).

27 Valja podsjetiti da je u prethodno navedenom predmetu Grana-Novoa tužiteljica, španjolska državljanka, obavljala profesionalnu djelatnost koja podliježe obveznom socijalnom osiguranju, najprije u Švicarskoj, zatim u Njemačkoj. Njemačka tijela odbila su joj pravo na njemačku invalidsku mirovinu zbog nedovoljnog broja godina rada provedenih u Njemačkoj. Gospođa Grana-Novoa, kao i E. Gottardo u glavnom postupku, htjela se na odredbe konvencije sklopljene između Savezne Republike Njemačke i Švicarske Konfederacije, čija se primjena ograničavala na njemačke i švicarske državljane, pozvati kako bi razdoblja osiguranja koje je ostvarila u Švicarskoj bila uzeta u obzir.

28 Prvim pitanjem koje je uputio Bundessozialgericht Sud je pozvan izjasniti se o tumačenju pojma „zakonodavstvo” iz članka 1. točke (j) Uredbe br. 1408/71. Sud je

presudio da konvencija sklopljena između jedne države članice i jedne ili više trećih zemalja ne potpada pod pojam zakonodavstva u smislu Uredbe br. 1408/71. Drugo pitanje Bundessozialgerichta o načelu jednakog postupanja bilo je upućeno samo u slučaju potvrdnog odgovora na prvo pitanje, tako da ga Sud nije razmatrao.

- 29 Budući da je pitanje upućeno u ovom predmetu usmjereno na primjenu načela koja proizlaze izravno iz odredaba Ugovora, valja podsjetiti na sudsku praksu Suda u području bilateralnih međunarodnih konvencija.
- 30 Vezano uz sporazum o kulturnoj suradnji sklopljen između dvije države članice koji pravo na stipendije za studente ograničava samo na državljane tih dviju država, Sud je presudio da je članak 7. Uredbe Vijeća br. 1612/68 od 15. listopada 1968. o slobodi kretanja radnika unutar Zajednice (SL L 257, str. 2.) nalagao tijelima tih dviju država da pravo na potpore za obrazovanje predviđene bilateralnim sporazumom prošire na radnike Zajednice koji na njihovom državnom području imaju stalno boravište (vidjeti presudu od 27. rujna 1988., Matteucci, 235/87, Zb., str. 5589., t. 16.).
- 31 Sud je također presudio da ako postoji vjerojatnost da mjera donesena u okviru provedbe bilateralne konvencije, pa čak ako je sklopljena izvan područja primjene Ugovora, čini prepreku za primjenu neke odredbe prava Zajednice, sve države članice dužne su olakšati primjenu te odredbe i u tom cilju pomoći svakoj drugoj državi članici koja ima obvezu na temelju prava Zajednice (vidjeti prethodno navedenu presudu Matteucci, t. 19.).
- 32 Budući da je riječ o bilateralnoj međunarodnoj konvenciji sklopljenoj između države članice i treće zemlje radi izbjegavanja dvostrukog oporezivanja Sud je podsjetio da, iako izravno oporezivanje potpada samo pod nadležnost država članica, ove se potonje ipak ne mogu osloboditi obveze poštovanja propisa Zajednice, već svoje ovlasti moraju izvršavati poštujući pravo Zajednice. Sud je stoga presudio da načelo nacionalnog postupanja nalaže državi članici, stranci takve konvencije, da stalnim poslovnim jedinicama društava koja imaju sjedište u drugoj državi članici prizna prava predviđena konvencijom pod istim uvjetima koji se primjenjuju na društva koja imaju sjedište u državi članici koja je stranka konvencije (vidjeti s tim u vezi presudu od 21. rujna 1999., Saint-Gobain ZN, C-307/97, Zb., str. I-6161., t. 57. do 59.).
- 33 Iz te sudske prakse proizlazi da su u provedbi obveza koje su preuzele na temelju međunarodnih konvencija, bilo da je riječ o konvenciji između država članica ili o konvenciji između države članice i jedne ili više trećih zemalja, države članice dužne, ako nije drukčije propisano odredbama iz članka 307. UEZ-a, poštovati obveze koje imaju na temelju prava Zajednice. Činjenica da treće zemlje, što se njih tiče, nisu dužne poštovati nijednu obvezu na temelju prava Zajednice u tom pogledu nije relevantna.
- 34 Iz svih prethodnih razmatranja proizlazi da, kad država članica sklapa s trećom zemljom međunarodnu bilateralnu konvenciju o socijalnoj sigurnosti koja predviđa uzimanje u obzir razdoblja osiguranja ostvarenih u dotičnoj trećoj zemlji radi stjecanja prava na davanja za slučaj starosti, osnovno načelo jednakog postupanja toj državi članici nalaže da državljanima drugih zemalja prizna ista prava koja imaju njezini državljani na temelju spomenute konvencije, osim ako za to odbijanje nema objektivno opravdanje.

- 35 Iz toga također proizlazi da tumačenje koje je Sud dao za pojam „zakonodavstvo” iz članka 1. točke (j) Uredbe br. 1408/71 ne može biti takvo da dovodi u pitanje obvezu svake države članice da poštuje načelo jednakog postupanja predviđeno člankom 39. UEZ-a.

Postojanje objektivnog opravdanja

- 36 Sigurno, ako su uravnoteženost i reciprocitet bilateralne međunarodne konvencije sklopljene između države članice i treće zemlje dovedeni u pitanje, to može biti objektivno opravdanje da država članica koja je stranka te konvencije na državljane drugih država članica ne proširi prava koja njezini državljani imaju na temelju spomenute konvencije (vidjeti u tom smislu prethodno navedenu presudu Saint-Gobain ZN, t. 60.).
- 37 Ipak, INPS i talijanska vlada nisu utvrdili da bi u glavnom postupku obveze koje im nalaže pravo Zajednice dovele u pitanje one koje proizlaze iz obveza koje je Talijanska Republika preuzela prema Švicarskoj Konfederaciji. Naime, proširenje na radnike državljane drugih država članica prava uzimanja u obzir razdoblja osiguranja ostvarenih u Švicarskoj radi stjecanja prava na talijanska davanja za slučaj starosti koje jednostrano primjenjuje Talijanska Republika baš ni u čemu ne bi ugrozilo prava koja za Švicarsku Konfederaciju proizlaze iz talijansko-švicarske konvencije niti bi joj nametnulo nove obveze.
- 38 Jedini prigovori koje su INPS i talijanska vlada naveli kako bi opravdali svoje nepriznavanje zbrajanja razdoblja osiguranja koja je ostvarila E. Gottardo odnose se na eventualno povećanje njihovih financijskih troškova i administrativne poteškoće u vezi sa suradnjom s nadležnim tijelima u Švicarskoj Konfederaciji. Ta obrazloženja ne bi trebala opravdati nepoštovanje, od strane Talijanske Republike, obveza koje proizlaze iz Ugovora.
- 39 Stoga na pitanje suda koji je uputio zahtjev valja odgovoriti da su, u skladu s obvezama Zajednice koje imaju na temelju članka 39. UEZ-a, radi ostvarenja prava davanja za slučaj starosti nadležna tijela socijalne sigurnosti prve države članice dužna uzeti u obzir razdoblja osiguranja koja je u nekoj trećoj zemlji ostvario državljanin druge države članice, jer kod postojanja istih uvjeta doprinosa spomenuta nadležna tijela priznaju, na temelju bilateralne međunarodne konvencije sklopljene između prve države članice i treće zemlje, uzimanje u obzir razdoblja koja su ostvarili njihovi državljani.

Troškovi

- 40 Troškovi podnošenja očitovanja Sudu koje su imale talijanska i austrijska vlada, kao i Komisija, ne nadoknađuju se. Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka.

Slijedom navedenog,

SUD,

odlučujući o pitanju koje je rješenjem od 1. veljače 2000. uputio Tribunale ordinario di Roma, odlučuje:

Nadležna tijela socijalne sigurnosti prve države članice su, u skladu s obvezama Zajednice koje imaju na temelju članka 39. UEZ-a, radi ostvarenja prava na davanja za slučaj starosti dužna uzeti u obzir razdoblja osiguranja koja je u nekoj trećoj zemlji ostvario državljanin druge države članice, jer kod postojanja istih uvjeta doprinosa spomenuta nadležna tijela priznaju, na temelju bilateralne međunarodne konvencije sklopljene između prve države članice i treće zemlje, uzimanje u obzir razdoblja koja su ostvarili njihovi državljani.

[potpisi]

Objavljeno na javnoj raspravi u Luxembourggu 15. siječnja 2002.

* Jezik postupka: talijanski

RADNI PRIJEVOD